

Förekomst av alkohol och andra droger hos omkomna motorfordonsförare

Åsa Forsman

vti

Bakgrund

- Uppdatering av tidigare studie för år 2005-2013
- Projektet har genomförts med bidrag från Skyltfonden
- Rapporten är publicerad på vti.se/publikationer

Förekomst av alkohol och andra droger hos omkomna motorfordonsförare

Förare av personbil, lätt lastbil och motorcykel, år 2014-2021

Åsa Forsman

vti

VTI rapport 1185
Utgivningsår 2023
vti.se/publikationer

Syfte och frågeställningar

Kartlägga förekomsten av alkohol, illegala droger och narkotikaklassade läkemedel hos omkomna förare av personbil, motorcykel (2-hjulig) och lätt lastbil (2014-2021)

Frågeställningar:

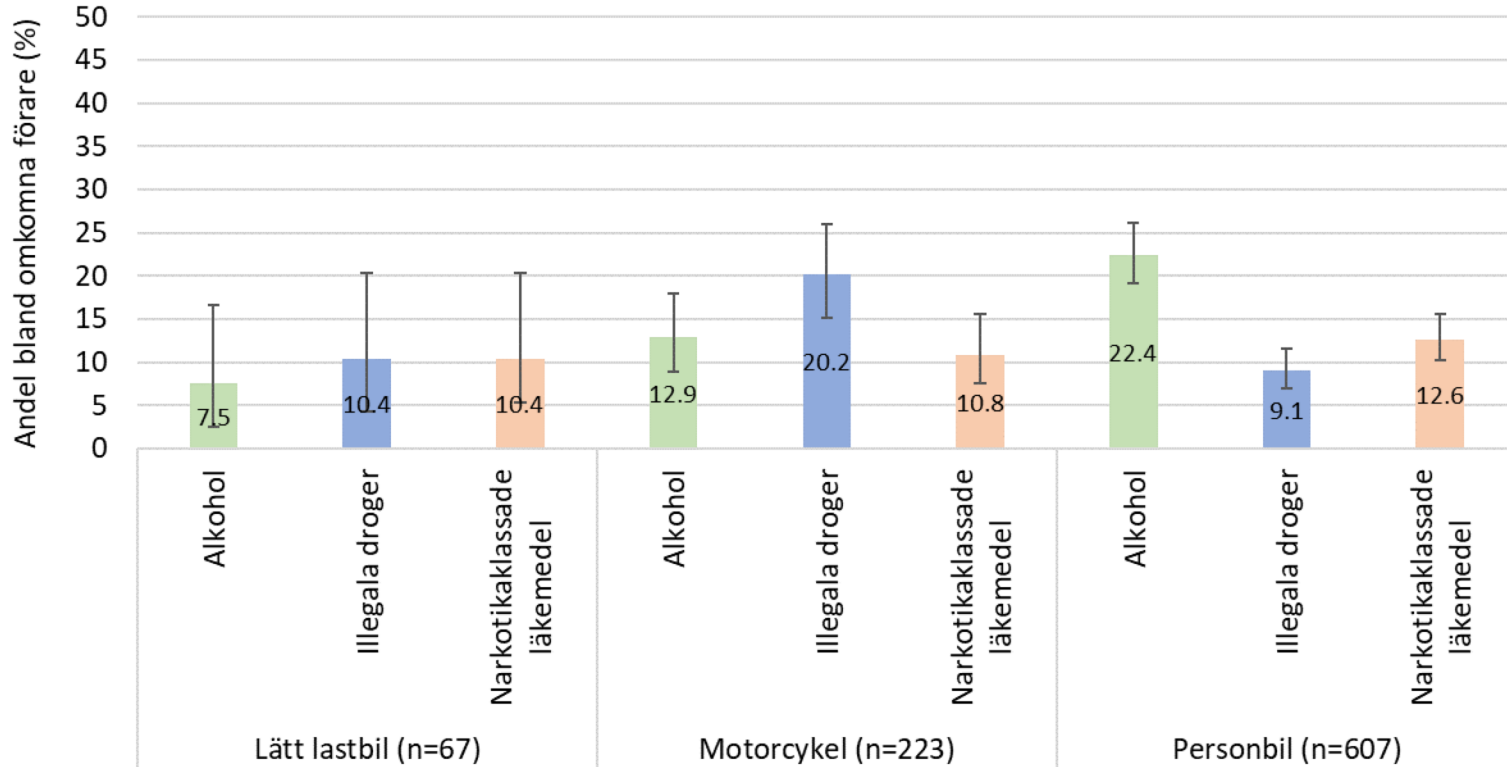
- Skiljer sig förekomsten mellan olika fordonsslag?
- Har förekomsten förändrats sedan perioden 2005-2013?
- Vilka substanser förekommer?

Datamaterial

- Trafikverkets djupstudier
- År 2014-2021
- Det är de omkomna förarna som har studerats
- För alkohol används gränsen 0,2 promille
- Endast narkotikaklassade läkemedel inkluderas (centralstimulerande, lugnande medel, sömnmedel, smärtstillande opioider)
- En bedömning görs av om läkemedel getts efter olyckan eller inte
- Dödsfall som inträffat långt efter olyckstidpunkten har exkluderats

Resultat, 2014-2021

Kategorierna med substanser är överlappande och en förare kan förekomma i flera kategorier

Andel positiva för minst en substans:

Lätt lastbil: 21 %

Mc: 31 %

Personbil: 34 %

Jämförelse mellan tidsperioder, personbilsförare

	Tidsperiod 2005–2013 (N=1 143)	Tidsperiod 2014–2021 (N=607)
	andel (k.i.; %)	andel (k.i.; %)
Alkohol	21,8 % (19,4–24,3)	22,4 % (19,1–25,9)
Illegala droger	6,1 % (4,8–7,7)	9,1 % (6,9–11,6)
Narkotikaklassade läkemedel	8,3 % (6,8–10,1)	12,6 % (10,1–15,6)

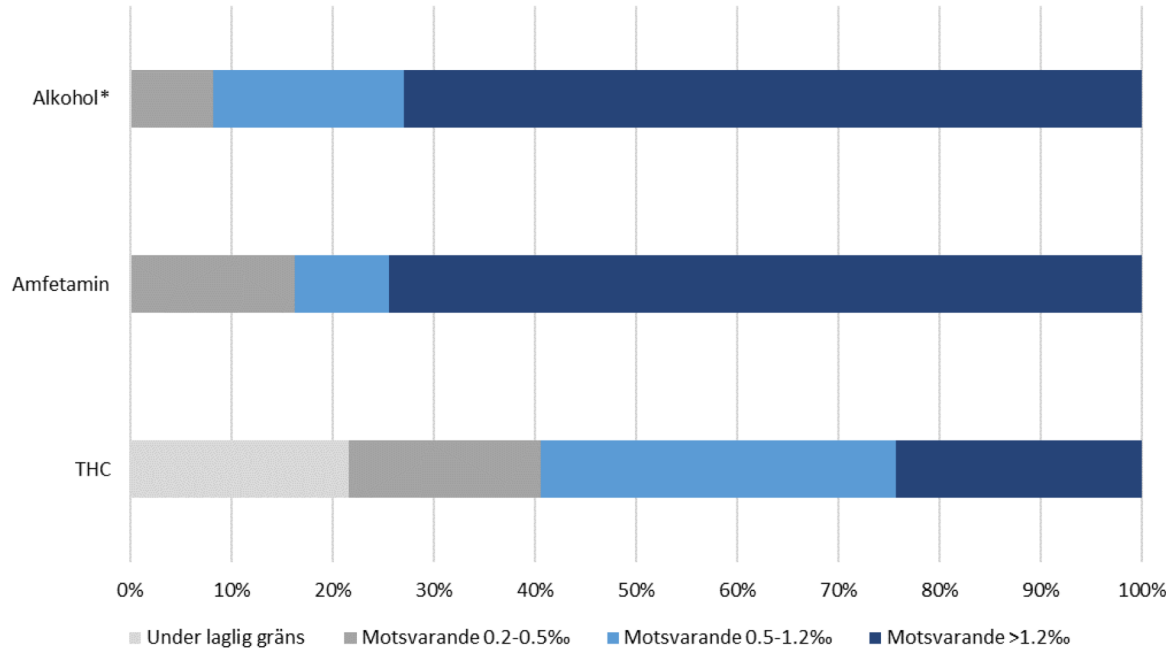
Avseende illegala droger är det främst THC som ökat mellan perioderna.

Typ av drog, 2014-2021

Typ av drog	Mc	Mc	Pb	Pb
	Antal personer	Andel av drogpåverkade	Antal personer	Andel av drogpåverkade
Amfetamin och/eller metamfetamin	25	53,2 %	22	40,0 %
Kokain och/eller bensoylekgonin	2	4,3 %	9	16,4 %
THC	29	61,7 %	32	58,2 %
MDA och/eller MDMA	2	4,3 %	1	1,8 %
Antal omkomna med minst en drog	47		55	
Totalt antal omkomna	233		607	

Koncentrationer, alla fordonstyper sammanslagna

- Jämförelse med gränser i norsk lagstiftning

*Observera att alkohol < 0.2 promille har exkluderats

Slutsatser

- Förekomsten av alkohol är lägre bland motorcyklister än bland personbilsförare, och förekomsten av illegala droger högre.
- Jämfört med den tidigare perioden 2005–2013 så är förekomsten av alkohol i stort sett oförändrad, medan förekomsten av illegala droger och narkotikaklassade läkemedel har ökat något (gäller personbil).
- Läkemedel behöver studeras vidare, t.ex. om läkemedlen är förskrivna av läkare eller inte.